

ДЕРЖАВНИЙ УСТРІЙ ФРАНЦІЇ

У статті на основі аналізу законодавчих актів досліджуються особливості державного устрою Франції.

Ключові слова: Конституція, Президент, П'ята республіка, комуна, Парламент, Рада Міністрів.

Актуальність теми статті: визначається зростаючою увагою до витримки існування П'ятої республіки за допомогою міцного державного устрою республіки Франції.

Мета даної статті: дослідження особливостей державного устрою Франції.

Питання державного устрою Франції знайшли відображення у роботах дослідників Д. Борисовича, А. Шопрада, Ж.-П. Шанже, С. Деана та ін.

Франція - унітарна держава. Країна розділена на 95 департаментів, департаменти - на комуни. У департаментах діють органи самоврядування - генеральні ради, що обираються населенням строком на 6 років з оновленням складу наполовину кожні 3 роки. Центральна влада представлена в обличчі префектів, що призначаються Президентом. У комунах місцева влада належить муніципальним радам, які обираються населенням на 6 років. Муніципальні поради обирають мера.

У Франції поєднуються елементи парламентської і президентської республік. Чинна Конституція Французької Республіки набула чинності 5 жовтня 1958 року. Вона ухвалила державний лад, що отримав назву П'ятої республіки [6].

Центральне місце у системі державних органів Франції належить Президентіві. Він обирається шляхом загальних і прямих виборів. У вересні 2000 року на референдумі було прийнято рішення про скорочення конституційного терміну президентських повноважень з 7 до 5 років [3, с.147]. Повноваження Президента в усіх сферах державного життя надзвичайно великі. Деякі з них вимагають міністерської контрасигнації, але найважливіші права Президент здійснює особисто. Стаття 5 Конституції показує, що Президент є "гарантом національної незалежності, територіальної цілісності, дотримання угод співтовариства та договорів" (Le Président est le garant de l'indépendance nationale, de l'intégrité du territoire et du respect des traités) [5, с.2]. Президент має широкі прерогативи у галузі законодавства. Він наділений права законодавчої ініціативи. Усі закони, прийняті Парламентом, повинні бути протягом 15 днів підписані і промульгировані Президентом. Якщо він не згоден із законом або якимись його положеннями, то може вимагати повторного обговорення цього акту. Тільки після вторинного схвалення законопроекту Президент зобов'язаний його підписати. У випадку схвалення законопроекту Президент оприлюднить його в 15-денний термін. Будь-який законопроект може бути переданий Президентом до Конституційної ради для перевірки відповідності Конституції [6].

Щодо відносин Президента з Парламентом, то тут перш за все необхідно зазначити таке важливе його повноваження, як право розпуску нижньої палати. Однак це рішення він може прийняти тільки після консультації із Прем'єр-міністром і головами палат.

Досить широкі прерогативи Президента і в сфері управління. Він головує на засіданнях Ради Міністрів, підписує ухвалення, які обговорювалися на них, декрети і постанови, призначає Прем'єр-міністра і за його пропозицією - інших членів Уряду, приймає відставку Прем'єр-міністра і міністрів, у відповідності зі ст.13. Президент представляє Францію в відносинах між державами, укладає договори, призначає послів Франції, приймає іноземних послів. Він є головнокомандувачем збройними силами. Він здійснює право помилування. Крім перерахованих вище великих прав, що здійснюються Президентом за нормальних умов, ст.16 Конституції передбачає за ним Надзвичайні повноваження. Рішення ввести Надзвичайні повноваження Президент ухвалює після консультацій з Прем'єр-міністром та інформує про це населення країни. Протягом усього терміну дії надзвичайних повноважень в руках Президента зосереджена вся повнота влади (*Lorsque les institutions de la République, l'indépendance de la nation, l'intégrité de son territoire ou l'exécution de ses engagements internationaux sont menacées d'une manière grave et immédiate et que le fonctionnement régulier des pouvoirs publics constitutionnels est interrompu, le Président de la République prend les mesures exigées par ces circonstances, après consultation officielle du Premier ministre, des présidents des assemblées ainsi que du Conseil constitutionnel*) [5, с.6].

Законодавчий орган Республіки - Парламент - з установленням П'ятої республіки грає відносно невелику роль в політичному житті країни. Парламент складається з двох палат - Національних зборів і Сенату. Національні збори, до складу якого входять 577 депутатів, обирається терміном на 5 років. До Сенату входять представники департаментів, "заморської Франції" і французів, що проживають за кордоном. До складу Сенату - 321 чоловік, який обирається шляхом непрямих виборів на 9 років. Кожні 3 роки Сенат оновлюється на 1/3 [2, с.50].

Основна функція Парламенту - прийняття законів - значно обмежена Конституцією 1958 року [1, с.34]. Перш за все ст.34 точно визначає коло запитань, за яким Парламент має право видавати закони. Вирішення питань, не включених в цей список, віднесено до відання Уряду. Якщо Парламент перевищить свої повноваження, Уряд має право вимагати у Конституційної ради прийняти рішення про розмежування компетенції. Права Парламенту

Уряд Франції - Рада Міністрів, згідно з ст.20 Конституції, "визначає й веде політику нації" (*Le Gouvernement détermine et conduit la politique de la nation*) [5, с.7]. До складу Уряду входять Прем'єр-міністр - голова Уряду, міністри, що очолюють міністерства, і державні секретарі, керівні підрозділами окремих міністерств. Згідно з ст.38, Уряд із дозволу Парламенту може приймати ордонанс (*prendre par ordonnances*) [5, с.12] (акти, які мають силу Закону) та у

сфері дії закону. Ордонанс повинні бути затверджені спеціально виданим законом "до закінчення терміну, зазначеного законом, що дозволив їх видання".

У Конституції спеціально позначені повноваження Прем'єр-міністра. На нього покладено відповідальність за національну оборону, він повинен забезпечувати виконання законів, здійснювати нормотворчу діяльність та призначати на деякі військові і цивільні посади. Прем'єр-міністр володіє істотними правами щодо Парламенту: йому належить право законодавчої ініціативи, він може вимагати скликання Парламенту, в будь-який час виступити в палаті Парламенту.

Конституційна рада - особливий орган, що контролює дотримання Конституції. У його складі 9 осіб, що призначаються на 9 років. 3 члени Ради призначаються Президентом, 3 - головою Сенату і 3 - головою Національних зборів [4, с.18]. Всі закони до їх промугульгації Президентом і регламенти палат до їх прийняття повинні поступати на розгляд Конституційної ради, який дає висновок про те, чи відповідають вони Конституції. Якщо Конституційна рада розв'яже, що той чи інший акт суперечить Конституції, то має право його відмінити.

Економічна і соціальна рада - консультативний орган при Уряді. Він дає ув'язнення на законопроекти, що відносяться до сфери його компетенції. Рада має право і сам брати участь у розробці цих проектів. Він, крім того, може висловлювати свою думку про реалізації економічних планів. Члени Ради можуть виступати перед делегатами Парламенту з викладом своїх думок з основних питань економічної і соціальної політики [6].

Отже, Франція завдяки своєму державному устрою, котрий працює, як один маханізм, і котрим керує могутня сила – Конституція від 3 червня 1958 року є прикладом гарного та міцного регулювання країни. Протягом останніх п'ятисот років ця країна була однією з провідних країн світу з сильними культурними, економічними, військовими та політичними впливами на Європу та увесь світ. Тому цю країну можна вважати одним із кращих лідерів Європи в ЄС.

Список використаної літератури:

1. Архипов Д. Б. Краткая всемирная история. Наукометрический анализ / Д. Б. Архипов // РАН; Институт аналитического приборостроения. - С. Пб.: Наука, 1999. – 189 с.
2. Атлас світу / За ред. Т.О. Ремізовської. — К, 1999. – 209 с.
3. Весь світ в цифрах і фактах. Довідник. — К., 2001. – 376 с.
4. Chauprade A. Introduction a l'analyse géopolitique: Monographie / A. Chauprade. — Paris: Ellipses, 1999. — 235 p.
5. Constitution de la 5ème République. – P., 2015. – 40 p.
6. Інтернет джерело: <http://www.academie-francaise.fr/langue/index.html> Du françois au françois

Кушнір А.

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА АРГЕНТИНИ У 1990-2016 РР.

У статті аналізується розквіт Аргентини у продовж перебування при владі Нестора, а згодом і Крістіни Кішнер. Основну увагу приділено саме рішенням